

ادبیات پایداری در ملحمه عاشورایی

عبدالمنعم فرطوسی

دکتر محمد رضا اسلامی

عضو هیأت علمی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

و

صدیقه قربانپور

دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

www.ketab.ir

نشر آکادمیک

ادبیات پایداری در ملحمه عاشورایی عبدالمنعم فرطوسی

سرشناسه: اسلامی، محمدرضا، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: ادبیات پایداری در ملحمه عاشورایی: عبدالمنعم فرطوسی/محمدرضا اسلامی، صدیقه قربانپور.

مشخصات نشر: تبریز: انتشارات زبان آکادمیک، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۱۵ ص.

شابک: 978-622-647578-5

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: شعر عربی -- عراق -- قرن ۲۰م. -- تاریخ و نقد -- History and criticism -- Arabic poetry -- Iraq -- 20th century

موضوع: فرطوسی، عبدالمنعم، ۱۹۱۶ - ۱۹۸۳م. Fartusi, Abd al-Munim.

موضوع: واقعه کربلا، ۶۱ق -- شعر -- تاریخ و نقد -- History and criticism -- Poetry -- Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 680

موضوع: واقعه کربلا، ۶۱ق. Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 680

شناسه افزوده: قربانپور، صدیقه، ۱۳۶۹-

رده بندی کنگره: PJA۵۰۴۲

رده بندی دیویی: ۸۹۲/۷۱۶۰۹

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۰۸۸۷۹

ادبیات پایداری در ملحمه عاشورایی عبدالمنعم فرطوسی

اول - ۱۳۹۹ - ۲۰۲۰ -	دکتر محمدرضا اسلامی	نوینسند
رقعی	ویراست/نویت چاپ/قطع	صدیقه قربانپور
جلد ۱۰۰۰	تیراژ	ویراستاری و صفحه آرایی
۲۱۵ ص	مجموعه	مسعود شکیریان فرد
قیمت ۸۵۰۰۰ تومان	انتشارات زبان آکادمیک	ناشر
	شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۷۵۷۸-۵	شابک

ACADEMIC

انتشارات زبان آکادمیک

نشانی مرکز بخش: تبریز، فلکه دانشگاه، برج بلور، درب کنار تلویزیون برج بلور، انتشارات زبان آکادمیک

شماره های تماس ۰۴۱۳۳۲۵۱۲۶۶ ۰۹۱۴۴۰۶۲۷۹۷ وبسایت www.zabanac.com

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از استفاده از سبک و شیوه و متد نگارش این کتاب،

کپی یا اسکن در هرگونه رسانه ای از جمله کتاب، جزوه، لوح فشرده، سایت اینترنتی یا مجلات، بدون اجازه کتبی از ناشر غیر اخلاقی و غیر

قانونی بوده و موجب پیگرد قانونی و حقوقی است.»

فهرست مطالب

مقدمه ۱

بخش اول: کلیات

فصل اول

- دیدگاه کلی از پیامبر (ص) تا امام حسین (ع) ۵
۱. نگاهی اجمالی به جریان سقیفه ۵
۲. تدبیر امام حسن (ع) برای پیشبرد اهداف جهانی اسلام ۹
۳. برخی از دلایل امام حسن (ع) برای صلح با معاویه ۱۱
۴. نهضت عاشورا و صلح امام حسن (ع) ۱۹
۵. مخالفت‌های علنی امام حسین (ع) با معاویه ۱۹
۶. جانشینی پیغمبر ۲۰
۷. امامت امام حسین (ع) و انگیزه‌های قیام ایشان ۲۱
۸. اِنِّی لَمْ اُخْرِجْ مِنْ بَیْتِی اَشْرَکاً وَلَا بَطَرًا وَلَا ۲۶
۹. عواملی که زمینه قیام امام حسین (ع) را آماده کرد: ۲۸

فصل دوم

- ادبیات قیام و پایداری و استقامت ۳۵
۱. ادبیات پایداری و مقاومت ۳۵
۲. ادبیات پایداری در سده اخیر ۳۷
۳. گردباد مقاومت در عراق ۳۹
۴. ملحمه و ویژگی‌های آن ۴۳
۵. ملحمه سرایان عرب زبان در کشورهای همسایه ۴۵
۶. نمایشنامه‌های منظوم حسینی ۴۸

بخش دوم: عبدالمنعم فرطوسی

- عبدالمنعم فرطوسی شاعر اهل بیت (علیهم السلام) ۵۳

۱. نگاهی گذرا به زندگی عبدالمنعم فرطوسی..... ۵۳
۲. ملحمه عبدالمنعم فرطوسی..... ۵۷
۳. تاثیر پذیری عبدالمنعم از جریان کربلا..... ۵۹

بخش سوم: پیگیری رسالت پیامبر (ص) توسط جانشینان آن حضرت

فصل اول

- تجلی دین در قرآن..... ۶۳
۱. کنترل و بازدارندگی و جلوه های آن در برخی از آیات..... ۶۳
۲. امر به معروف و نهی از منکر..... ۶۴
۳. شیطان و امر به معروف و نهی از منکر..... ۶۶
۴. نهی از منکر و راه های جلوگیری از منکرات..... ۶۶
۵. تقوا..... ۶۸
۶. نهی از حسد..... ۷۰
- ۷- اجرای عدالت:..... ۷۰
- ۸ سستی در جهاد..... ۷۰
۹. حسن خلق و تواضع..... ۷۱

فصل دوم

- پیامبر (ص) الگوی انسان ها..... ۷۳
۱. نگاهی گذرا به رسالت اجتماعی پیامبر (ص)..... ۷۳
۲. اقامه انصاف و عدالت در جامعه..... ۷۴
۳. تسمیم مکارم اخلاق در جامعه..... ۷۸
۴. مبارزه با ظلم و ستم..... ۸۱
۵. ضرورت وجود پیشوا برای ادامه طریق نبوی..... ۸۴
۶. پیگیری اهداف نبوی توسط امام علی بن ابی طالب (ع)..... ۹۰
۷. شیوه ی امام علی (ع) در مواجهه با مخالفان..... ۹۲
- ۸ عدالت از دیدگاه امام علی (ع)..... ۹۳

۹. مبارزات امام علی (ع) در جهت اقامه عدالت اجتماعی..... ۹۳
۱۰. امام حسن (ع) و پیگیری اهداف نبوی توسط ایشان..... ۹۴

فصل سوم

- مجادله در قرآن و عملکرد معصومان نسبت به آن..... ۹۷
۱. مجادله حسن و نیکو..... ۹۷
۲. عملکرد حضرت رسول نسبت به مجادله أحسن..... ۹۹
۳. عملکرد حضرت علی (ع) در مجادله..... ۱۰۰
۴. عملکرد امام حسن مجتبی (ع) در مجادله..... ۱۰۱

بخش چهارم: سازه و نمود زیبایی‌های پایداری ...

فصل اول

- نمود رشادت امام حسین (ع) و یاران آن بزرگ انسان در ملحمه عبدالمنعم..... ۱۰۵
۱. تعقیب اهداف نبوی توسط امام حسین (ع)..... ۱۰۵
۲. دفع حکومت اشراک توسط امام حسین (ع)..... ۱۰۷
۳. خلق و خوی قرآنی امام حسین (ع)..... ۱۱۲
۴. بردباری امام حسین (ع) در مسیر حرکت ایشان به کربلا..... ۱۱۶
۵. امام حسین (ع) هنگام ورود به کربلا..... ۱۲۰
۶. اولین سخنرانی امام (ع) در کربلا..... ۱۲۲
۷. شمارش معکوس جهت آغاز رویارویی تمام عیار چهره حق با تزویر و نفاق..... ۱۲۴

فصل دوم

- امام حسین و یاران باوقای ایشان..... ۱۳۳
۱. سفیر امام حسین (ع) در کوفه..... ۱۳۳
۲. اولین قاصدی که بر دار شد..... ۱۳۶
۳. بیعت یاران امام حسین (ع) با آن حضرت..... ۱۳۶
۴. حضرت عباس (ع)، نماد وفاداری و شجاعت در دشت کربلا..... ۱۳۸

مقدمه

غالب مردم شیفته کسانی هستند که هاله‌ای بی‌باک و پرتو افشان پیرامون زندگی آنان را فرا گرفته است؛ دلیرانی که چون مردم راه خود را گم کنند، از آنان سرمشق می‌گیرند، اینگونه انسان‌ها اندک‌اند. این مجاهدان عرصه هدایت ویژه یک ملت یا یک امت نیستند، این از خود گذشتگان شاخصه‌هایی دارند که اگر آنها در میان همه ملت‌ها پخش شود، دروازه‌ای از نیک‌بختی برای آنها روشنی خواهد بخشید. گاهی مردم در نبود این انسان‌های بزرگ به جای اینکه به اهداف والای انسانیت نایل شوند، مسیر خود کج نموده، به جای اوج و نیل به کمال مسیر حضيض عایدشان می‌گردد. امام حسین (ع) از مصادیق والا و برجسته این انسان‌هاست؛ ایشان برترین نمونه و بالاترین سرمشق برای بشریت در دورانهای متمادی است.

امام حسین (ع) تنها سرآمد جهان اسلام نیست، بلکه الگویی تمام عیار برای قاطبه بشریت در طول قرون متمادی است. بعد از حادثه عظیم کربلا، دل‌های بشریت و مخصوصاً پیروان امام به تپش درآمد؛ یکی مثل مختار خواهان انتقام خونین شد و دیگری مثل دعبل خزاعی و کمیت و امثال این‌ها، در رثای آن حضرت شعرها سرودند. به جرأت می‌توان گفت بحث از ادبیات عاشورایی بحث بسیار پردامنه‌ای است، و هرچه از آن واقعه دلخراش بگذرد نه تنها کهنه نمی‌شود بلکه افراد صاحب ذوق دیگری پا در این عرصه گذاشته و با بیان و استدراک خویش خوانشی جدید از عاشورا ارائه می‌کنند؛ از جمله این شاعران پرآوازه عبدالمنعم فرطوسی است که با مهارت تمام واقعه کربلا را به تصویر کشیده است.

اسلام پس از شهادت حسین بن علی (ع) بار دیگر به روزگار جوانی خود بازگشت؛ و آن هنگامی بود که مسلمانان در بسیاری از سرزمین‌های اسلامی به شورش برخاسته و آن رویداد دلخراش را سخت زشت و هراس‌انگیز شمردند.